

INTERREG EUROPE - INVALIDIS

A2.1: Regional stakeholders' meetings

4^η Περιφερειακή Συνάντηση Ενδιαφερόμενων Μερών

«Αξιολόγηση της τρωτότητας περιοχών και οικοσυστημάτων στα Χωροκατακτητικά Ξενικά Είδη»

Περίληψη των πρακτικών

Στο πλαίσιο του έργου “Protecting European Biodiversity from Invasive Alien Species” (Προστασία της Ευρωπαϊκής Βιοποικιλότητας από τα Χωροκατακτητικά Ξενικά Είδη) – INVALIDIS του προγράμματος INTERREG EUROPE, με κωδικό PGI05271 και για την υλοποίηση της Δράσης A2.1 με τίτλο «Regional stakeholders meetings», πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά η 4^η Περιφερειακή Συνάντηση Ενδιαφερόμενων Μερών, την Παρασκευή στις 05.02.2021, ώρα έναρξης 11:00 π.μ.

Στην 4η Περιφερειακή Συνάντηση παραβρέθηκαν οι:

Όνοματεπώνυμο	Φορέας	KRS_cat
Αναστάσιος Λεγάκις	ΕΚΠΑ Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Μαρία Μπουρμπούλη	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Αίνου	KS_PP
Γεώργιος Βαρβαρήγος	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Παρνασσού	KS_PP
Ελένη Κούκου	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Παρνασσού	KS_PP
Χρυσούλα Γκουμπίλη	Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας	KS_RE
Αλέξανδρος Γκάσιος	Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης	KS_CS
Σπυρίδων Ιωσηφίδης	Φ. Δ. Εθνικού Θαλασσίου Πάρκου Αλοννήσου Βορείων Σποράδων	KS_PP

Εύη Συντιχάκη	Φ. Δ. Καλαμά - Αχέροντα - Κέρκυρας	KS_PP
Γεώργιος Κατής	ΥΠΑΑΤ, Ε.Υ.Δ. Επιχειρ. Προγρ. Αλιείας & Θάλασσας	KS_PA
Θεόδωρος Μουρατίδης	Φ. Δ. Εθνικού Θαλασσίου Πάρκου Αλοννήσου Βορείων Σποράδων	KS_PP
Δέσποινα Βλαχάκη	LIFE ATIAS (ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ)	KS_PC
Αργύριος Μπόγλης	Φ. Δ. Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας	KS_PP
Νίκος Κρίγκας	Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, ΕΛΓΟ Δήμητρα	KS_RE
Θωμάς Βαρβέρης	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Πρεσπών	KS_PP
Χαρίλαος Νικοκάβουρας	ΥΠΕΝ, Δ/ση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας	KS_PA
Χλόη Αδαμοπούλου	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Στέλιος Κατσανεβάκης	Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Ωκεανογραφίας & Θαλασσίων Βιοεπιστημών	KS_RE
Λυδία Αλβανού	Φ. Δ. Π. Π. Θερμαϊκού Κόλπου	KS_PP
Μαργαρίτα Αριανούτσου	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Παναγιώτης Δημόπουλος	Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Μαρία Ευανθία Θεοδώρου	Φ. Δ. Μητροπολιτικού Πάρκου Αντώνης Τρίτσης	KS_PP
Γεώργιος Ευθυμίου	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	KS_RE
Κατερίνα Χιωτέλλη	Φ. Δ. Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων	KS_PP
Πασχάλης Ψαλτόπουλος	Φ. Δ. Οροσειράς Ροδόπης	KS_PP
Δέσποινα Μιχαηλίδου	Φ. Δ. Δέλτα Νέστου - Βιστωνίδας - Ισμαρίδας & Θάσου	KS_PP

Γιάννης Μπαζός	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Ιόλη Χριστοπούλου	The Green Tank	KS_CS
Άννα Φουλίδη	ΥΠΑΑΤ, Δ/ση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής	KS_PA
Δανάη Πορτόλου	Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	KS_CS
Ευαγγελία Κάρτα	Φ. Δ. Κορώνειας Βόλβης Χαλκιδικής	KS_PP
Αθηνά Πατσία	Φ. Δ. Κορώνειας Βόλβης Χαλκιδικής	KS_PP
Μιχαήλ Χατζηευσταθίου	ΥΠΑΑΤ, Γενική Διεύθυνση Αλιείας	KS_PA
Βάγια Κατή	Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο	KS_RE
Κανέλλα Ραδέα	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Κυριάκος Σκορδάς	Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας Θράκης	KS_CS
Πάυλος Ανδριόπουλος	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Διονύσιος Μπάστας	Πανελλήνια Ένωση Ερασιτεχνών Αλιέων	KS_CS
Ρίκα Μπίσα	Φ. Δ. Εθν. Πάρκου Τζουμέρκων, Κοιλιά- δας Αχελώου, Αγράφων & Μετεώρων	KS_PP
Μιχάλης Δαβής	Φ. Δ. Λίμνης Κερκίνης	KS_PP
Αναστασία Μιρλή	Φ. Δ. Δέλτα Νέστου - Βιστωνίδας - Ισμαρίδας & Θάσου	KS_PP
Νικόλαος Αθανασόπουλος	ΥΠΑΑΤ, Ε.Υ.Δ. Επιχειρ. Προγρ. Αλιείας & Θάλασσας	KS_PA
Παναγιώτης Νίτας	Φ. Δ. Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων	KS_PP
Δημήτριος Μιχαλάκης	Φ. Δ. Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφα- λόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού	KS_PP

Ιωάννης Βέργος	Φ. Δ. Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού	KS_PP
Πέτρος Βαρελίδης	ΟΦΥΠΕΚΑ	
Χριστίνα Καπετανοπούλου	ΟΦΥΠΕΚΑ	
Ορφέας Ρούσος	ΟΦΥΠΕΚΑ	

Οι κυριότεροι ομιλητές της 4^{ης} συνάντησης, με τη σειρά που παρουσίασαν το έργο τους, ήταν οι:

Ομιλητής	Φορέας	Θέμα
Ορφέας Ρούσος	ΟΦΥΠΕΚΑ	INVALIDIS: Πορεία υλοποίησης και σχέδια δράσης
Μαργαρίτα Αριανούτσου	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	Προτίμηση ενδιαιτήματος από ξενικά φυτικά είδη σε μεσογειακά περιβάλλοντα
Στέλιος Κατσανεβάκης	Παν. Αιγαίου, Τμήμα Ωκεανογραφίας & Θαλασσιών Βιοεπιστημών	ALAS: Αξιολόγηση των επιπτώσεων των Χωροκατακτητικών Ξενικών Ειδών στα θαλάσσια οικοσυστήματα του Αιγαίου με χρήση του δείκτη CIMPAL
Παναγιώτης Δημόπουλος	Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας	Εισβλητικά είδη στις προστατευόμενες περιοχές: υφιστάμενη κατάσταση και προκλήσεις διαχείρισης
Χρυσούλα Γκουμπίλη	Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας	Παρακολούθηση και έλεγχος των Χωροκατακτητικών Ξενικών Ειδών στην Ελλάδα υπό τις παρούσες και μελλοντικές κλιματικές συνθήκες – INVASION
Γεώργιος Ευθυμίου	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	Παρόχθια Οικοσυστήματα & Εισβλητικά Ξενικά Είδη

Τη συνάντηση άνοιξε ο εκτ. χρέη Διευθυντή Οικονομικού-Διοικητικού του ΟΦΥΠΕΚΑ, Δρ. Πέτρος Βαρελίδης, με χαιρετισμό προς τους συμμετέχοντες και μια γενική εισαγωγή στο θέμα της συνάντησης. Τονίστηκε η συνεισφορά του έργου INVALIDIS στο να φέρει κοντά την επιστημονική κοινότητα με τη δημόσια διοίκηση, επισημαίνοντας όμως ότι αυτό είναι απλά το πρώτο βήμα. Η κοινή γνώση που

υπάρχει πρέπει να μετουσιωθεί και σε δράση, κάτι στο οποίο μπορούν να συνεισφέρουν τα σχέδια δράσης του έργου και γενικότερα ο ΟΦΥΠΕΚΑ ως οργανισμός. Στη συνέχεια ο κ. Ορφέας Ρούσος, υπεύθυνος διαχείρισης του INVALIS εκ μέρους του ΟΦΥΠΕΚΑ, περιέγραψε την πορεία υλοποίησης του έργου και τις επικείμενες δραστηριότητες, ιδιαίτερα τη σύνταξη σχεδίων δράσης. Επίσης, παρουσιάστηκαν τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα του έργου που σχετίζονται με το θέμα της συνάντησης, όπως η μελέτη για τους παράγοντες που καθορίζουν την τρωτότητα των οικοσυστημάτων και το πλαίσιο αξιολόγησης κινδύνου για τα οικοσυστήματα από Χωροκατακτητικά Ξενικά Είδη (ΧΞΕ).

Ακολούθησαν οι ομιλίες, όπως περιγράφονται παρακάτω:

Η κα **Μαργαρίτα Αριανούτσου**, Καθηγήτρια Οικολογίας και Χερσαίων Οικοσυστημάτων στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, μίλησε για την **προτίμηση ενδιαιτήματος από ξενικά φυτικά είδη σε μεσογειακά περιβάλλοντα**, παρουσιάζοντας αποτελέσματα σχετικών παλαιότερων έργων και σημερινών ακόμα αδημοσίευτων μελετών, με σκοπό την απάντηση στο ερώτημα του πόσο δεκτικά είναι τα οικοσυστήματα της χώρας σε βιολογικές εισβολές από φυτικά είδη. Ανάμεσα στα έργα που αναφέρθηκαν ανήκαν μελέτες στον ελληνικό χώρο, αλλά και μελέτες που βασίστηκαν στη σύγκριση ανάμεσα σε διάφορες περιοχές με μεσογειακό κλίμα (Μεσόγειος, Καλιφόρνια, Χιλή, Νότια Αφρική, Δυτική Αυστραλία). Τα γενικά συμπεράσματα είναι πως ο μεγαλύτερος αριθμός ξενικών φυτικών ειδών παρατηρείται σε ανθρωπογενή ενδιαιτήματα, σε ενδιαιτήματα που γειτνιάζουν με υδατοσυλλογές (όπως τα παρόχθια δάση), ενδιαιτήματα με υψηλή συγκέντρωση θρεπτικών ουσιών (όπως τα καλλιεργούμενα εδάφη) και σε ενδιαιτήματα με μεγάλη παροχή αναπαραγωγικών μονάδων. Σε ξηρά περιβάλλοντα παρατηρείται χαμηλό επίπεδο εισβολών, κάτι που επιβεβαιώνει τη σχέση με το νερό, η οποία είναι ένας παράγοντας που πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω. Επίσης, φαίνεται ότι οι προστατευόμενες περιοχές της χώρας δεν έχουν μέχρι στιγμής λειτουργήσει αποτρεπτικά προς τις βιολογικές εισβολές.

Ο κ. **Στέλιος Κατσανεβάκης**, Καθηγητής Θαλάσσιας Οικολογίας στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, παρουσίασε το έργο **ALAS** και την **αξιολόγηση των επιπτώσεων των Χωροκατακτητικών Ξενικών Ειδών στα θαλάσσια οικοσυστήματα του Αιγαίου με χρήση του δείκτη CIMPAL**. Κύριος στόχος του έργου είναι η αξιολόγηση και χαρτογράφηση των σωρευτικών επιπτώσεων των ξενικών ειδών στα θαλάσσια οικοσυστήματα. Προς αυτόν τον σκοπό χρησιμοποιούνται ο δείκτης CIMPAL (Cumulative IMPacts of invasive ALien species), πειράματα και έρευνες στο πεδίο, χάρτες κατανομής θαλάσσιων οικοτόπων, η αξιολόγηση επιπτώσεων κάθε είδους σε κάθε οικοτόπο και μοντέλα χωρικής κατανομής εισβολικών ειδών. Η χρήση του δείκτη CIMPAL βασίζεται στον χωρισμό της περιοχής σε κελιά και στην εκτίμηση σε κάθε κελί των μεταβλητών της εξίσωσης (πληθυσμιακή κατάσταση κάθε ξενικού είδους, κατάσταση (ποσοστό κάλυψης) κάθε οικοτόπου, σταθμά επιπτώσεων κάθε είδους στον κάθε οικοτόπο). Η κατάληξη του έργου θα είναι ο χάρτης των σωρευτικών επιπτώσεων στο Αιγαίο, με πολύ υψηλότερη ανάλυση σε σχέση με αυτόν

που έχει ήδη παραχθεί με χρήση του CIMPAL για ολόκληρη τη Μεσόγειο. Ο δείκτης CIMPAL επιτρέπει τον επιμερισμό των επιπτώσεων ανά οικοτόπο (π.χ. στις κοραλλιογενείς συναθροίσεις), καθώς και την ιεράρχηση των ειδών ανάλογα με το μέγεθος των επιπτώσεων.

Ο κ. **Παναγιώτης Δημόπουλος**, Καθηγητής Βοτανικής-Οικολογίας στο Πανεπιστήμιο Πατρών, πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «**Εισβλητικά είδη στις προστατευόμενες περιοχές: υφιστάμενη κατάσταση και προκλήσεις διαχείρισης**». Στο πλαίσιο έργου για το οποίο συνεργάστηκαν το Πανεπιστήμιο Πατρών και ο ΟΦΥΠΕΚΑ, παράχθηκαν χάρτες «θερμών περιοχών» της χώρας και κατανομής σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 τόσο γενικότερα για τα ξενικά φυτικά είδη όσο και ειδικότερα για όσα εξ' αυτών θεωρούνται εισβλητικά. Κάποιες προστατευόμενες περιοχές φαίνεται να χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη παρουσία εισβλητικών ξενικών ειδών, κάτι όμως στο οποίο παίζει ρόλο και η συχνότητα της δειγματοληψίας: περιοχές όπως π.χ. οι Πρέσπες, όπου η χλωρίδα είναι πιο καλά μελετημένη, εμφανίζουν μεγάλο αριθμό τέτοιων ειδών. Για να είναι χρήσιμη η πληροφορία, πρέπει να επικαιροποιηθεί με νέα προγράμματα, που δεν θα αφορούν μόνο την καταγραφή των ειδών, αλλά και τη συλλογή ποσοτικών δεδομένων. Οι προκλήσεις διαχείρισης των εισβλητικών ειδών συμπεριλαμβάνουν τις επιπτώσεις στις καλλιέργειες, στα δάση, στα εκτρεφόμενα ζώα, στη βιοποικιλότητα, στα πολιτιστικά στοιχεία και τα πολιτισμικά τοπία, αλλά και τη συσχέτιση με την κλιματική αλλαγή. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος, είναι απαραίτητη η σύνταξη ενός Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

Η Δρ. **Χρυσούλα Γκουμπίλη**, Δόκιμη Ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας, παρουσίασε το έργο **INVASION**, με θέμα **την παρακολούθηση και έλεγχο των Χωροκατακτητικών Ξενικών Ειδών στην Ελλάδα υπό τις παρούσες και μελλοντικές κλιματικές συνθήκες**. Γενικός σκοπός του έργου είναι η δημιουργία κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων για τον έλεγχο και μετριασμό των επιπτώσεων των ΧΞΕ, την αποκατάσταση οικοσυστημάτων του ελλαδικού θαλάσσιου χώρου και την αποτροπή μελλοντικών επιπτώσεων των ΧΞΕ ιδιαίτερα κάτω από κλιμακούμενες περιβαλλοντικές μεταβολές και την κλιματική αλλαγή. Βασική ιδέα είναι η ανάπτυξη ενός προγνωστικού μοντέλου για την εκτίμηση των δυνητικών μεταβολών στην κατανομή των ΧΞΕ, στη βάση της άμεσης ταυτοποίησής τους με την ανάλυση περιβαλλοντικού DNA και της χρήσης αβιοτικών και βιοτικών δεδομένων, καθώς και αλγορίθμων μηχανικής εκμάθησης. Ανάμεσα στα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι η καταγραφή ωκεανογραφικών και αβιοτικών περιβαλλοντικών συνθηκών, τύπων οικοτόπων, εμφάνισης ΧΞΕ, ειδών στόχων από τα ΧΞΕ, καθώς και η βελτίωση της μεθοδολογίας αξιολόγησης κινδύνων και η ανάπτυξη Σχεδίου Δράσης.

Ο κ. **Γεώργιος Ευθυμίου**, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, έκανε παρουσίαση με τίτλο «**Παρόχθια Οικοσυστήματα & Εισβλητικά Ξενικά Είδη**». Τα παρόχθια οικοσυστήματα είναι αυτά που βρίσκονται δίπλα ή κοντά σε ποτάμια και λίμνες και η βλάστησή τους επηρεάζεται άμεσα ή έμμεσα από

το νερό (παρόχθια δάση, υγρά λιβάδια, καλαμιώνες, ταμαρικώνες, έλη). Πρόκειται για οικοσυστήματα που κινδυνεύουν ιδιαίτερα από την εισβολή ξενικών ειδών. Ειδικά τα παραποτάμια οικοσυστήματα είναι περισσότερο ευάλωτα, αφού τα ποτάμια συστήματα λειτουργούν ως υδάτινες οδοί άμεσης και γρήγορης μεταφοράς πολλαπλασιαστικού υλικού σε όλο το μήκος του ποταμού. Ιδιαίτερα έντονο είναι το πρόβλημα αυτό σε διασυννοριακά ποτάμια, όπως φαίνεται από παραδείγματα ειδών που έχουν εισβάλει από γειτονικές χώρες (*Acer negundo* L., *Phytolaca americana*, *Ampelodesmos fruticosus*). Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις ειδών που εισήχθησαν εκούσια σε παρόχθια οικοσυστήματα, όπως η *Robinia pseudoacacia*. Αν δεν μπορούμε να κάνουμε κάτι για την ακούσια εισβολή ξενικών ειδών, σίγουρα μπορούμε να περιορίσουμε την εκούσια διάδοσή τους. Πρέπει να σταματήσει άμεσα η χρήση ξενικών ειδών στους «παρόχθιους» & παραποτάμιους Δήμους, κάτι για το οποίο απαιτείται η ενημέρωση και κατάρτιση των αρμόδιων δημοτικών υπηρεσιών.

Εκτός από τις προγραμματισμένες ομιλίες, ο κ. Χαρίλαος Νικοκάβουρας από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ενημέρωσε τους συμμετέχοντες σχετικά με τις εξελίξεις στο ζήτημα του νομοθετικού πλαισίου για τα ΧΞΕ. Το ερευνητικό πρόγραμμα που έχει ως βασικό άξονα την ιεράρχηση κινδύνων από ΧΞΕ είναι έτοιμο να ξεκινήσει άμεσα. Όσον αφορά την έκδοση της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με την οποία εφαρμόζεται στην Ελλάδα ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, έχει επέλθει συμφωνία με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στον ορισμό των αρμόδιων αρχών. Το επόμενο στάδιο θα είναι η δημόσια διαβούλευση, η οποία θα διαρκέσει δύο εβδομάδες και στην οποία μπορεί να συνεισφέρει και το INVALIDIS, φέρνοντας τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη σε επαφή και δίνοντας τους την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους. Επίσης, ο κ. Γεώργιος Κατής, ως εκπρόσωπος της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας και Θάλασσας, έκανε μια σύντομη παρουσίαση του έργου που γίνεται από την υπηρεσία στο θέμα των ΧΞΕ των υδάτινων σωμάτων. Αυτό συμπεριλαμβάνει τη χρηματοδότηση δράσεων καταγραφής και εκτίμησης επικινδυνότητας των ΧΞΕ, καθώς και την επεξεργασία λύσεων για τον έλεγχο συγκεκριμένων ειδών, όπως την ένταξη τους στο διαιτολόγιο ή τη χρήση τους για άλλους σκοπούς (ως παράδειγμα αναφέρθηκε η πεταλούδα (*Carassius gibelio*), η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κατασκευή σκευάσματος ορμόνης και υποκατάστατου χαβιαριού). Οι εκτιμήσεις επικινδυνότητας είναι πολύ σημαντικές, γιατί μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συμπερίληψη κάποιων ειδών στον ευρωπαϊκό κατάλογο, όπου μέχρι στιγμής δεν έχει επιτευχθεί η ένταξη ούτε ενός είδους ψαριού. Η επικοινωνία και η δικτύωση ανάμεσα στα διάφορα εμπλεκόμενα μέρη είναι επίσης πολύ σημαντικές κι αυτός είναι ένας τομέας όπου μπορούν να συνεισφέρουν έργα όπως το INVALIDIS.

Εκπρόσωποι των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών (συγκεκριμένα των Φ. Δ. Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού, Φ. Δ. Π. Π. Θερμαϊκού Κόλπου, Φ. Δ. Δέλτα Νέστου - Βιστωνίδας -Ισμαρίδας & Θάσου, Φ. Δ. Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων) αναφέρθηκαν και αυτοί στις παρεμβάσεις τους σε σχετικά έργα τοπικής κλίμακας και δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν στις περιοχές αρμοδιότητάς τους (π. χ. δράσεις ευαισθητοποίησης όπως η έκδοση

φυλλαδίου για το μπλε καβούρι (*Callinectes sapidus*), δράσεις αποκατάστασης οικοσυστημάτων που είναι ιδιαίτερα τρωτά σε βιολογικές εισβολές, συμπεριλαμβανομένης και της απομάκρυνσης εισβολικών ειδών). Σε δραστηριότητες σχετικές με τη διαχείριση ΧΞΕ αναφέρθηκαν και οι εκπρόσωποι της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας Θράκης, της Πανελληνίας Ένωσης Ερασιτεχνών Αλιέων και του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου, εκφράζοντας παράλληλα την προθυμία των οργανώσεων και φορέων τους να συνεισφέρουν σε κοινές δράσεις με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος. Γενικότερα τονίστηκε η ανάγκη ανταλλαγής πληροφοριών και αλληλεπίδρασης ανάμεσα στα διάφορα μέρη που εμπλέκονται στη διαχείριση των ΧΞΕ. Η διασπορά της διαθέσιμης γνώσης εντοπίστηκε ως ένα από τα κύρια εμπόδια στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος, όπως είχε προκύψει και από τις προηγούμενες συναντήσεις. Σε αυτό το σημείο αναφέρθηκε ότι στο σχέδιο της ΚΥΑ υπάρχει πρόβλεψη και για μια βάση δεδομένων για τα ΧΞΕ, η οποία θα ενημερώνεται από περιφερειακές και αποκεντρωμένες υπηρεσίες και μπορεί να αποτελέσει ένα βασικό εργαλείο για να μπορέσει η διοίκηση να αναλάβει δράση.

Στη συνάντηση επιβεβαιώθηκε ότι οι βιολογικές εισβολές μπορεί να έχουν σοβαρές επιπτώσεις σε ολόκληρο το οικοσύστημα και τη γενικότερη βιοποικιλότητα, κάτι που φάνηκε μέσα από διάφορα παραδείγματα, όπως π.χ. η υπερβόσκηση των βραχιδών υφάλων, ή η επίδραση της εισβλητικής ψευδοακακίας στην περιοχής εξάπλωσης του φασιανού στο Δέλτα του Νέστου. Οι παρουσιάσεις και η συζήτηση που ακολούθησε κατέδειξαν πως υπάρχουν οικοσυστήματα που φαίνονται να είναι περισσότερο δεκτικά στις βιολογικές εισβολές, όπως αυτά που χαρακτηρίζονται από τη γειννίαση με υδατοσυλλογές π.χ. τα παρόχθια και ιδιαίτερα τα παραποτάμια. Υπάρχουν επίσης ενδείξεις ότι κάποιες περιοχές της χώρας είναι περισσότερο τρωτές στα ΧΞΕ, αλλά για να έχουμε καλύτερη εικόνα είναι απαραίτητη περισσότερο εντατική έρευνα και η συλλογή ποσοτικών δεδομένων.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι για τα περισσότερα είδη, ιδιαίτερα τα θαλάσσια, δεν μπορούμε να στοχεύουμε στην εξάλειψη και οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στον έλεγχο των πληθυσμών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αξιοποίηση των ειδών, είτε με την ένταξη τους στο διαιτολόγιο, κάτι που απαιτεί την αλλαγή των συνηθειών των καταναλωτών, είτε με άλλους τρόπους όπως η χρήση τους ως ιχθυοτροφές και για την παρασκευή άλλων προϊόντων. Επίσης, υπήρξε συμφωνία στο ότι η σύνταξη ενός εθνικού καταλόγου είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική προστασία των οικοσυστημάτων της χώρας, ακόμα κι αν δεν είναι υποχρεωτική από τον ευρωπαϊκό κανονισμό. Ο ευρωπαϊκός κατάλογος συμπεριλαμβάνει μόνο λίγα είδη, όχι κατ' ανάγκη τα πιο σημαντικά για τη χώρα. Ακόμα, τέθηκε ξανά το θέμα της αναγκαιότητας ενός πρωτόκολλου για τις διαδικασίες διαχείρισης, με ξεκάθαρες αρμοδιότητες για υπηρεσίες και φορείς. Για παράδειγμα, οι φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών μπορεί να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ΧΞΕ σε κάποια περιοχή, αλλά τους λείπουν τα διοικητικά εργαλεία για να παρέμβουν.

Ακόμα ένα σημαντικό πρόβλημα, στην ύπαρξη του οποίου συμφώνησαν οι συμμετέχοντες, είναι η έλλειψη ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης. Αναφέρθηκε το ζήτημα της δυσκολίας του επιστημονικού κόσμου να επικοινωνήσει τη γνώση στους απλούς πολίτες και οι δυνατότητες που έχουν οργανώσεις όπως π.χ. η Πανελλήνια Ένωση Ερασιτεχνών Αλιέων να συνεισφέρουν σε αυτό τον τομέα. Το πρόβλημα όμως δεν περιορίζεται μόνο στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των απλών πολιτών, αλλά ακόμα και των αρμόδιων υπηρεσιών. Αυτό είναι ένα θέμα που εντοπίστηκε και σε προηγούμενες συναντήσεις και επιβεβαιώθηκε και σε αυτήν τη συνάντηση, όπως φάνηκε χαρακτηριστικά στο παράδειγμα της εκούσιας εισαγωγής ξενικών φυτικών ειδών σε παρόχθια οικοσυστήματα. Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού είναι ένας τομέας στον οποίο το έργο INVALIDIS μπορεί και πρέπει να συνεισφέρει, αφού αποδεικνύεται πως είναι επιτακτική η ανάγκη της ανάδειξης των ΧΞΕ ως προβλήματος.